

Теми лекцій

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності

Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності. Інтелектуальна власність як право

Тема 2. Еволюція інтелектуальної власності

Еволюція промислової власності. Еволюція авторського права і суміжних прав. Еволюція авторського права і суміжних прав

Тема 3. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави Соціально-економічні стратегії в країнах світового товариства. Роль промислової власності у економічному розвитку. Авторське право і розвиток культури.

Тема 4. Об'єкти права інтелектуальної власності

Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Об'єкти промислової власності. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права і суміжних прав.

Тема 5. Суб'єкти права інтелектуальної власності
Творець (автор) як суб'єкт права. Громадяни, юридичні особи та держава як суб'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права промислової власності. Суб'єкти авторського права. Суб'єкти суміжних прав.

Тема 6. Система законодавства України про інтелектуальну власність
Конституція України. Норми цивільного, господарського і кримінального кодексів України щодо інтелектуальної власності. Спеціальне законодавство України з питань інтелектуальної власності. Міжнародні договори про інтелектуальну власність. Членство України в міжнародних договорах про інтелектуальну власність. Всесвітня організація інтелектуальної власності, її структура та основні функції. Міжнародна співпраця в рамках регіональних договорів про інтелектуальну власність.

Тема 7. Державна система правової охорони інтелектуальної власності
Міністерство науки і освіти України як орган виконавчої влади, що відповідає за політику у сфері інтелектуальної власності. Державний департамент інтелектуальної власності, Український інститут промислової власності, Українське агентство з авторських і суміжних прав, Інститут інтелектуальної власності і права: їх функції та завдання. Громадські організації у сфері інтелектуальної власності.

Тема 8. Економіка інтелектуальної власності

Права на об'єкти інтелектуальної власності як товар. Особливості права інтелектуальної власності як товару Інтелектуальна власність як нематеріальний активи. Комерціалізація прав на об'єкти інтелектуальної власності. Мета і основні способи комерціалізації. Використання об'єктів права інтелектуальної власності у власному виробництві. Внесення інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства. Передача прав на об'єкти

інтелектуальної власності. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Цілі оцінки прав. Підходи до оцінки. Методи оцінки. Управління правами інтелектуальної власності. Життєвий цикл об'єкта інтелектуальної власності. Управління об'єктом інтелектуальної власності на етапі його створення. Управління об'єктом інтелектуальної власності на етапі набуття прав. Управління об'єктом інтелектуальної власності на етапі використання прав. Управління об'єктом інтелектуальної власності на етапі захисту прав. Управління об'єктом інтелектуальної власності на етапі утилізації.

Тема 9. Охорона прав на об'єкти промислової власності
Мета і принципи правової охорони. Необхідність правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Набуття прав на винаходи і корисні моделі. Варіанти рішень стосовно правової охорони. Умови патентоспроможності винаходу (корисної моделі). Порядок патентування. Строк дії патенту. Дострокове припинення дії патенту. Права власника патенту. Набуття прав на промисловий зразок та географічне зазначення. Порядок отримання охоронного документу на промисловий зразок. Порядок отримання права на географічне зазначення. Набуття прав на торговельну марку. Порядок отримання охоронного документу на торговельну марку.

Тема 10. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності
Охорона прав на сорти рослин та породи тварин. Охорона прав на топографії інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, наукові відкриття

Тема 11. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав
Авторське право і суміжні права. Джерела права. Форми охорони авторських прав. Терміни охорони прав авторів. Охорона суміжних прав.

Тема 12. Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення
Причини, що приводять до порушення прав. Призначення системи захисту прав інтелектуальної власності.

Тема 13. Дії, що визнаються порушенням права інтелектуальної власності
Основні порушення прав на об'єкти авторського права і суміжних прав. Дії, вчинені без дозволу власника патенту на винахід або корисну модель. Порушення прав щодо географічного зазначення походження товару. Дії, вчинені без дозволу власника свідоцтва на торговельну марку. Неправомірне (без дозволу автора) використання творів. Недобросовісна конкуренція.

Тема 14. Спори у сфері інтелектуальної власності
Суперечки про визнання (невизнання) результату інтелектуальної діяльності об'єктом інтелектуальної власності. Суперечки, що стосуються порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 15. Форми, порядки та способи захисту права інтелектуальної власності
Юрисдикційна форма захисту. Неюрисдикційна форма захисту. Види порушення прав, що розглядаються в адміністративно-правовому порядку. Захист прав інтелектуальної власності у відповідності до кодексу України про

адміністративні правопорушення. Захист від недобросовісної конкуренції. Захист прав при переміщенні через митний кордон України контрафактних товарів.

Адміністративно-правовий спосіб захисту прав. Цивільно-правовий порядок захисту прав. Порядок захисту порушених прав, встановлений кримінальним законодавством. Відповідальність за порушення прав, що передбачена Кримінальним кодексом України. Угода TRIPS як одна з угод Світової організації торгівлі. Основні вимоги Угоди TRIPS щодо захисту прав інтелектуальної власності за порушення прав інтелектуальної власності.

Теми практичних занять

Об'єкти права інтелектуальної власності
Вивчення на прикладах різних об'єктів інтелектуальної власності, їх особливості і відмінності один від одного.
Складання опису об'єктів інтелектуальної власності за власним вибором у рамках достатніх для їх ідентифікації з використанням малюнків, креслень, фотографій, комп'ютерної графіки тощо.

Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності
Складання заявки на одержання охоронного документу на топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин.
При підготовці до практичного заняття студентам необхідно ознайомитись зі змістом наступних нормативних документів: 28, 29.

Дії, що визнаються порушенням права інтелектуальної власності
1. Недобросовісна конкуренція. Вивчення форм недобросовісної конкуренції на основі реальних актів недобросовісної конкуренції, які стали відомими з мережі Інтернет та інших загальнодоступних джерел інформації.
При підготовці до практичного заняття студентам необхідно ознайомитись зі змістом наступних нормативних документів: 19, 20.
2. Вирішення правових задач.

Форми, порядки та способи захисту права інтелектуальної власності
Складання заявки на одержання охоронного документу на винахід, корисну модель, промисловий зразок, знак для товарів та послуг, зазначення походження товару.
При підготовці до практичного заняття студентам необхідно ознайомитись зі змістом наступних нормативних документів: 21-27.

Питання на іспит

1. Поняття інтелектуальної власності.
2. Еволюція промислової власності.
3. Еволюція авторського права і суміжних прав.
4. Еволюція авторського права і суміжних прав
5. Роль промислової власності у економічному розвитку.
6. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.
7. Об'єкти промислової власності.

8. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.
9. Об'єкти авторського права і суміжних прав.
10. Творець (автор) як суб'єкт права.
11. Громадяни, юридичні особи та держава як суб'єкти права інтелектуальної власності.
12. Суб'єкти права промислової власності.
13. Суб'єкти авторського та суміжних прав.
14. Норми цивільного, господарського і кримінального кодексів України щодо інтелектуальної власності.
15. Спеціальне законодавство України з питань інтелектуальної власності.
16. Державна система правової охорони інтелектуальної власності.
17. Права на об'єкти інтелектуальної власності як товар.
18. Особливості права інтелектуальної власності як товару
19. Комерціалізація прав на об'єкти інтелектуальної власності.
20. Використання об'єктів права інтелектуальної власності у власному виробництві.
21. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності.
22. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.
23. Управління правами інтелектуальної власності.
24. Державна система охорони права інтелектуальної власності.
25. Основні проблеми охорони та захисту права інтелектуальної власності в Україні.
26. Основні напрямки вдосконалення законодавства України у сфері інтелектуальної власності.
27. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.
28. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.
29. Особисті немайнові права інтелектуальної власності.
30. Джерела авторського права.
31. Загальна характеристика Закону України «Про авторське право і суміжні права».
32. Об'єкти авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права.
33. Суб'єкти авторського права. Первинне і похідне авторське право.
34. Співавторство. Нероздільне і роздільне співавторство. Умови співавторства. Виникнення авторського права. Особисті немайнові права автора.
35. Майнові права автора.
36. Твір: поняття, ознаки, його використання.
37. Поняття та етапи розвитку суміжних прав.
38. Загальна характеристика законодавства України в сфері промислової власності.
39. Об'єкти промислової власності.
40. Придатність винаходу, корисної моделі та промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на них.
41. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
42. Суб'єкти інтелектуальної власності на винахід, корисну модель і промисловий зразок.

43. Поняття торговельної марки. Суб'єкти права інтелектуальної власності на торговельну марку.
44. Поняття комерційної таємниці. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
45. Види порушень права інтелектуальної власності.
46. Види відповідальності за порушення права інтелектуальної власності.
47. Мета і принципи правової охорони інтелектуальної власності.
48. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності.
49. Набуття прав на винаходи і корисні моделі.
50. Набуття прав на промисловий зразок та географічне зазначення.
51. Порядок отримання охоронного документу на промисловий зразок.
52. Порядок отримання права на географічне зазначення.
53. Набуття прав на торговельну марку.
54. Порядок отримання охоронного документу на торговельну марку.
55. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.
56. Авторське право і суміжні права.
57. Джерела і форми охорони авторських прав.
58. Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення.
59. Порушення прав щодо географічного зазначення походження товару.
60. Неправомірне використання творів.
61. Недобросовісна конкуренція.
62. Суперечки про визнання (невизнання) результату інтелектуальної діяльності об'єктом інтелектуальної власності.
63. Суперечки, що стосуються порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності.
64. Види порушення прав, що розглядаються в адміністративно-правовому порядку.
65. Захист прав інтелектуальної власності у відповідності до кодексу України про адміністративні правопорушення.
66. Адміністративно-правовий спосіб захисту прав.
67. Цивільно-правовий порядок захисту прав.
68. Порядок захисту порушених прав, встановлений кримінальним законодавством.
69. Угода TRIPS як одна з угод Світової організації торгівлі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

<i>Нормативні</i>	<i>документи</i>
1. Конституція України, від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР;	
2. Цивільний кодекс України, від 16.01.2003 р., № 435-IV;	
3. Господарський кодекс України, від 16.01.2003 р. № 436-IV;	
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення, від 07.12.1984 р. № 8073-X;	
5. Кримінальний кодекс України, від 05.04.2001 р. № 2341-III;	
6. Митний кодекс України, від 11.07.2002 р. № 92-IV;	
7. Цивільний процесуальний кодекс України, від 18.03.2004 р. № 1618-IV;	
8. Господарський процесуальний кодекс України, від 06.11.1991 р. № 1798-XII;	
9. Декрет Кабінету Міністрів України "Про державне мито", від 21.01.1993 № 7-	

93;

10. Закон України "Про авторське право і суміжні права", від 23.12.1993 № 3792-ХІІ;

11. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", 15.12.1993 № 3687-ХІІ;

12. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки", від 15.12.1993 № 3688-ХІІ;

13. Закон України "Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем", від 05.11.1997 № 621/97-ВР;

14. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин", від 21.04.1993 № 3116-ХІІ;

15. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг", від 15.12.1993 № 3689-ХІІ;

16. Закон України "Про охорону прав на зазначення походження товарів", від 16.06.1999 № 752-ХІV;

17. Закон України "Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних", від 23.03.2000 № 1587-ІІІ;

18. Закон України "Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування", від 17.01.2002 № 2953-ІІІ.

19. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції», від 07.06.1996 № 236/96-ВР.

20. Закон України Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності від 18.02.1992 № 2132-ХІІ.

21. Наказ Держпатенту України від 28.07.1995 року № 116 «Про затвердження Правил складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг».

22. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.01.2001 року № 22 «Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель».

23. Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2001 року № 598 «Про затвердження Правил складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару».

24. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.02.2002 року № 110 «Про затвердження Правил складання та подання заявки на промисловий зразок».

25. Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.03.2002 року № 197 «Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель».

26. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.03.2002 року № 198 «Про затвердження Правил розгляду заявки на промисловий зразок».

27. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.04.2005 року № 247 «Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення будь-якої особи з

- матеріалами заявки на об'єкт права інтелектуальної власності».
28. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.04.2002 року № 260 «Про затвердження Правил складання, подання та розгляду заявки на реєстрацію топографії інтегральної мікросхеми»
 29. Наказ Мінагрополітики України від 26.04.2007 року № 287 «Про затвердження Правил складання та подання заявки на сорт рослин»
 30. Загальна декларація прав людини, від 10.12.1948 р.
 31. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, від 16.12.1976р.
 32. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності, від 14.07.1967 р.
 33. Всесвітня декларація про інтелектуальну власність, від 26.06.2000 р.
 34. Всесвітня конвенція про авторське право, від 06.09.1952 р.
 35. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів, від 24.07.1971р.
 36. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, від 20.12.1976 р.
 37. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, від 26.10.1961 р.
 38. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм, від 29.10.1971 р.
 39. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, від 20.12.1996 р.
 40. Паризька конвенція про охорону промислової власності, від 20.03.1883 р.
 41. Договір про патентну кооперацію, від 19.06.1970 р.
 42. Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури, від 28.04.1977 р.
 43. Договір про патентне право, від 01.06.2000 р.
 44. Договір з інтелектуальної власності стосовно інтегральних схем, від 26.05.1986 р.
 45. Женевський акт Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків, від 02.07.1999 р.
 46. Мадридська Угода про міжнародну реєстрацію знаків, від 14.04.1891 р.
 47. Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків, від 27.06.1989 р.
 48. Спільні правила до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків та Протоколу до цієї Угоди (в редакції на 01.04.2004 р.)
 49. Адміністративні інструкції з застосування Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків та Протоколу до цієї угоди (у редакції, чинній на 01.04.2004 р.)
 50. Договір про закони щодо товарних знаків, від 27.10.1994 р.
 51. Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків, від 15.06.1957 р.
 52. Угода про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень, від 14.04.1891 р.
 53. Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин, від 02.12.1961 р.

54. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, від 15.04.1994р.
55. Угода про співробітництво по припиненню правопорушень у сфері інтелектуальної власності, від 21.09.2000 р.
56. Договір про проведення узгодженої антимонопольної політики, від 25.01.2000р.

Базова

1. Авторское право и издатели в условиях рыночной экономики: Матер. междуна. сем. «Восток встречается с Западом». – Гамбург, 13-15 марта, 1991. – К.: Лыбидь, 1991.
2. Авторське право. – Х., 2002. – 40 с.
3. Актуальні питання права інтелектуальної власності: М-во освіти і науки України, – К.: НАУ, 2006. – 70 с.
4. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: креатини метафізичного пошуку. – К.: Знання, 2008. – 687 с.
5. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник. – К.: Знання, 2006. – 431 с.
6. Вакалюк В.А. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 124 с.
7. Господарське судочинство в Україні: Судова практика. Захист прав інтелектуальної власності / Відп. ред. В.С.Москаленко. – К.: Праксіс, 2007. – 408 с.
8. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: Матеріали парламентських слухань у Верховній Раді України 21 березня 2007 року / Верховна Рада України. Комітет з питань науки і освіти / К.С. Самойлик (голова ред.ради), Г.О. Андросчук (упоряд.). – К.: Парламентське вид-во, 2007. – 320с.
9. Злепко С.М. Інтелектуальна власність в науково-технічній діяльності: навч. Посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2010.
10. Інтелектуальна собственисть в Україні: нормативно-правові акти / Под общ. ред. А.Д. Святоцького, В.Л. Петрова - в 2-х томах, 1999
11. Інтелектуальна собственисть / С.С.Гребенник и др. – Донецк: РВВ Дон ІЗТ, 2005. – 198 с.
12. Ігнатенко А., Луспенік Д. Застосування судами деяких норм законодавства про захист авторського права і суміжних прав: проблеми судової практики // Право України. – 2009. – № 2. – С. 109-120
13. Ідріс К. Інтелектуальна власність – потужний інструмент економічного зростання. – Женева, 2006. – 371 с.
14. Інтелектуальна власність в Україні: Винахід / Л.І. Ніколаєнко, Г.П. Добриніна, Л.А. Меньяйло, В.С. Радомський / За ред. В.Л. Петрова - 1999, 136 с.
15. Інтелектуальна власність в Україні: Знаки для товарів і послуг / Л.І. Ніколаєнко, Л.А. Меньяйло, Л.М. Топільська, В.С. Радомський / За ред. В.Л. Петрова - 1999, 116 с.
16. Інтелектуальна власність в Україні: Корисна модель / Л.І. Ніколаєнко, Г.П. Добриніна, Л.А. Меньяйло, В.С. Радомський / За ред. В.Л. Петрова - 1999, 128 с.
17. Інтелектуальна власність в Україні: нормативно-правові акти / За заг. ред.,

- В.Л. Петрова, О.Д. Святоцького - у 2-х томах, 1999, Том 1., Том 2.
18. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. - Наук.-практ. вид.: у 4-х т. / За заг. ред. О.Д.Святоцького. - Т.1. Право інтелектуальної власності. - К.: Видавничий дім "ІнЮре", 1999. - 500 с.
19. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. - Наук.-практ. вид.: у 4-х т. / За заг. ред. О.Д.Святоцького. - Т.2. Авторське право і суміжні права. - К.: Видавничий дім "ІнЮре", 1999. - 460 с.
20. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. - Наук.-практ. вид.: у 4-х т. / За заг. ред. О.Д.Святоцького. - Т.3. Промислова власність. - К.: Видавничий дім "ІнЮре", 1999. - 656 с.
21. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. - Наук.-практ. вид.: у 4-х т. / За заг. ред. О.Д.Святоцького. - Т.4. Оцінка інтелектуальної власності. Бухгалтерський облік та оподаткування. - К.: Видавничий дім "ІнЮре", 1999. - 384 с.
22. Інтелектуальна власність в Україні: Промисловий зразок / Л.І. Ніколаєнко, А.П. Бутяєва, Л.А. Меняйло, В.С. Радомський / За ред. В.Л. Петрова - 1999, 124с.
23. Інтелектуальна власність у сфері захисту інформації / С.М.Головань, С.Р.Коженевський. - К.: ДУІКТ, 2009. - 176 с.
24. Карпухина С.И. Защита интеллектуальной собственности и патентование. - М.: Межд. Отн., 2004.- 398 с.
25. Курило В. Щодо визначення поняття контрафакції // «Право України», 2006, № 2, С. 96-97
26. Носік Ю. Юридична природа прав на комерційну таємницю в Україні // «Право України», 2006, № 3, С. 36-38
27. Право інтелектуальної власності: Підручн. / За ред. О.А. Підпригори. - К.: В.Д. „Ін Юре“, 2002. - 624 с.
28. Розенфельд Н. Віртуальний предмет злочинів, пов'язаних з порушенням авторського права і суміжних прав // Право України. - 2008. - № 5. - С. 105-108
29. Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності / Навчальний посібник. - К.: "Інст. інтел. власн. і права", 2005. - 112 с.

Допоміжна

1. Андрусів У. Проблеми реалізації прав інтелектуальної власності на програми організації мовлення в Україні // Право України. - 2008. - № 6. - С. 63-68
2. Анчукова М.В.Щодо кримінальної відповідальності за незаконне збирання, використання та розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю (статті 231, 232 КК України) // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2008. - Вип. 41. - С. 516-522.
3. Бейкун А. Організаційно-правові та соціальні аспекти розвитку інституту інтелектуальної власності // Право України. - 2008. - № 11. - С. 42-48
4. Бондаренко С.В. Авторське право і суміжні права. - К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. - 260 с.
5. Бошицький Ю.Л. Загальні аспекти охорони прав на комерційні (фірмові) найменування в Україні на сучасному етапі // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2008. - Вип. 39. - С. 359-364.
6. Бошицький Ю.Л. Проблеми охорони прав на комерційні (фірмові)

- найменування в Україні // Держава і право. Юрид. і політ. науки: Зб. наук. пр. - 2006. - Вип. 34. - С. 361-367.
7. Бутнік-Сіверський О.Б. Економіка інтелектуальної власності. - К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. - 296 с.
8. Воронін Я.Г. Місце та роль права попереднього користувача у системі охорони прав інтелектуальної власності на винахід // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2008. - Вип. 42. - С. 395-401.
9. Головкова О.М. Роль адміністративного примусу в боротьбі з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2007. - Вип. 37. - С. 294-298.
10. Демченко Т.С. Охрана товарных знаков (сравнительно-правовой анализ): Монография. Изд.2-е, перераб. и доп. - К.: Институт государства и права им. В.М. Корецкого НАН Украины, 2005. - 208 с.
11. Добриніна Г.П., Пархоменко В.Д. Патентна інформація і документація. Патентні дослідження. - К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. - 96 с.
12. Дозорцев В.А. Интеллектуальные права: Понятие. Система. Задачи кодификации. Сборник статей // Исслед. центр частного права. - М.: «Статут», 2003. - 416 с.
13. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності. - К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. - 64 с.
14. Закорецька Л. Деякі проблемні питання щодо поняття окремих об'єктів авторського права // Право України. - 2008. - № 9. - С. 51-56.
15. Запорожець І. До питання класифікації суб'єктів управління у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності / «Право України», 2006, № 8, С. 39-40.
16. Запорожець І. Заходи адміністративного примусу в сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності // Право України. - 2007. - № 4. - С. 26-29.
17. Запорожець І., Комзюк А., Комзюк Л. Правовий статус патентного відомства: українські реалії у контексті зарубіжного досвіду // «Право України», 2006, № 9, С. 66-69.
18. Зинов В.Г. Управление интеллектуальной собственностью. - М.: Дело, 2003. - 512 с.
19. Івченко Т.В. Деякі питання правового регулювання поняття «ноу-хау» // Держава і право. Юрид. і політ. науки: Зб. наук. пр. - 2006. - Вип. 34. - С. 260-265.
20. Івченко Т.В. Комерційна таємниця: деякі питання охорони, захисту та цивільно-правової відповідальності // Держава і право. Юрид. і політ. науки: Зб. наук. пр. - 2007. - Вип. 35. - С. 357-362.
21. Івченко Т.В. Роль суду в захисті права на комерційну таємницю // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2007. - Вип. 38. - С. 442-448.
22. Івченко Т.В. Цивільно-правова охорона комерційної таємниці як об'єкта права інтелектуальної власності в Україні // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2008. - Вип. 42. - С. 401-408.
23. Іщук С.І. Виключність права на комерційне (фірмове) найменування // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2008. - Вип. 39. - С. 427-431.
24. Іщук С.І. Особливості виникнення права інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування // Держава і право. Юрид. і політ. науки:

- зб. наук. пр. - 2007. - Вип. 37. - С. 414-419.
25. Кириченко І.А. Судова експертиза: охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності. - К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. - 144 с.
26. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С.О.Довгий, В.О.Жаров, В.О.Зайчук та ін. - К.: Форум, 2002. - 319 с.
27. Руденко Л. Порядок відшкодування шкоди, завданої порушенням права суб'єкта господарювання на комерційну таємницю // Право України. - 2008. - № 10. - С. 86-91
28. Святоцький О., Сімсон О. Реформування відносин власності у інтелектуальній сфері: правові проблеми// Право України. - 2006. - N 2. - С. 58-61.
29. Степанов І.С. Цивільно-правове регулювання відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності // Держава і право. Юрид. і політ. науки: Зб. наук. пр. - 2006. - Вип. 33. - С. 279-285.
30. Тофило А.В. Экспертиза объектов интеллектуальной собственности: заявки на изобретения и полезные модели. - К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. - 176 с.
31. Цыбулев П.Н. Маркетинг интеллектуальной собственности. - К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. - 188 с.
32. Цыбулев П.Н. Оценка интеллектуальной собственности. - К.: Інст. інтел. власн. і права, 2003. - 184 с.
33. Чомахашвілі О.Ш. До питання історії розвитку правової охорони прав на промислові зразки // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2008. - Вип. 39. - С. 394-399.
34. Ярошевська Т. Суб'єкти права на службовий винахід / «Право України», 2006, № 3, С. 71-73

Інформаційні ресурси

- <http://sips.gov.ua/> - Офіційний портал Державної служби інтелектуальної власності України.
- <http://khorol.just.gov.ua/info/39/> - Загальна характеристика законодавства України про інтелектуальну власність.
- <http://www.minjust.gov.ua/4487> - Міністерство юстиції України. Правове регулювання інтелектуальної власності в Україні.
- <http://citzi.vntu.net/edu-uib/> - Центр інформаційних технологій та захисту інформації.
- <http://jrnl.nau.edu.ua/index.php/ZI> - Науково-практичний журнал "Захист інформації".
- www.khprg.org.ua - Захаров Є. Свобода доступу до урядової інформації.
- www.iu.org.ua - Олійник О. В., Соснін О. В., Шиманський Л. Є. Політико-правові аспекти формування інформаційного суспільства суверенної і незалежної держави.